

N:o 57.

Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen, angående efterskänkande af kronans rätt till danaarf efter drängen Karl Gustaf Karlström; gifven Stockholms slott den 19 mars 1897.

Drängen Karl Gustaf Karlström från Grindtorp i Täby socken af Stockholms län afled den 12 maj 1892 utan att efterlemna några vid boppteckningstillfället den 30 i samma månad kända arfvingar.

Torparen Johan Gustaf Widegrens i Grindtorp enka Christina Charlotta Widegren, född Carlsson, hvilken jemte landtbrukaren Johan Wallin i Tibble förordnats till förmyndare för enkan Widegrens omyndiga dotter Clara Charlotta, hade den 15 december 1893, under förmenande att Karlström i listiden gjort testamente till förmån för hennes bemälda myndling, i bevakningsändamål till Danderyds skeppslags tingsrätt ingifvit en så lydande handling: »Testamentariskt förordnande. Uti undertecknades närvaro vid Grindtorp under Näsby i Täby socken den 7 februari detta år förklarade och förordnade ogifta drängen Karl Gustaf Karlström derstädes, hvilken sedermera den 12 innevarande maj med döden affidit, att allt det, som honom tillhör, vid hans död skall utan intrång af någon annan ensam tillfalla enkan Christina Widegrens i Grindtorp under Näsby i Täby socken dotter Clara Charlotta. Att Karl Gustaf Karlström inför oss gemensamt och af fri vilja samt med sundt och fullt förstånd förklarat detta vara hans yttersta vilja, intyga vi på en gång närvarande vittnen.

Täby den 28 maj 1892. C. J. R. Lundström. J. W. Söderlund.» Bemälde vittnen, nämndemannen Carl Johan Robert Lundström och handlanden Johan Verner Söderlund, hade den 11 juli 1892, efter vittnesedens afläggande, blifvit vid tingsrätten hörde, dervid de, enligt hvad det vid förhöret förda protokoll utvisar, sammanstämmande berättat, att, då vittnena den 7 februari 1892 varit vid Grindtorp med anledning af en arfskiftesförrättning, Karlström, som då varit frisk, uppsökt vittnena och i Lundströms närvaro anmodat Söderlund att skriftligen uppsätta Karlströms testamente i enlighet med hvad i ofvan intagna handling uppgåfves; samt att testamentet emellertid då ej blifvit skriftligen affattadt, hvaremot ofvan intagna handling, hvars innehåll vittnena toge på den aflagda eden, blifvit uppsatt först efter Karlströms död.

Då några arfvingar efter Karlström ickein om natt och år från dödsfallet anmält sig, instämde kammaradvokatfiskalsembetet till Danderyds skeppslags tingsrätt enkan Widegren och Wallin, såsom förmyndare för Clara Charlotta Widegren, äfvensom ofvanbemälde Söderlund, den sistnämnde i egenskap af god man för Karlströms okände arfvingar, med yrkande, att Kongl. Maj:t och kronan måtte berättigas att, utan hinder af Karlströms ofvanomförmälda förklarande, såsom danaarf öfvertaga Karlströms qvarlätenskap. Genom utslag den 28 juni 1895 förklarade tingsrätten, att, ehuru genom förbemälde Lundströms och Söderlunds vittnesberättelser vore upplyst, att Karlström den 7 februari 1892 vid fullt och sundt förstånd samt af fri vilja i närvaro af Lundström anmodat Söderlund att skriftligen uppsätta för Karlström ett testamente, hvarigenom han till Clara Charlotta Widegren testamenterade all sin qvarlätenskap, Karlström likväl genom denna anmodan till Söderlund icke kunde anses hafva haft för afsigt att vid berörda tillfälle upprätta ett muntligt testamente samt att vid sådant förhållande ifrågavarande för Clara Charlotta Widegrens räkning såsom muntligt testamente bevakade yttrande af Karlström icke vore att betrakta som lagligt testamente och alltså icke utgjorde hinder för Kongl. Maj:t och kronan att såsom danaarf sätta sig i besittning af qvarlätenskapen efter Karlström; och förpligtades Wallin och enkan Widegren, hvilka tagit qvarlätenskapen i sin vård, att afgifva fullständig redovisning för boet. Sedan talan mot tingsrättens berörda utslag fullföljts hos Svea hofrätt, blef samma utslag genom hofrättens den 26 juni 1896 meddelade, numera laga kraftvunna dom faststaldt.

I en till Kongl. Maj:t den 10 november 1896 ingifven skrift har enkan Widegren i underdånighet anhållit, att kronans rätt till ifrågavarande danaarsfsmedel måtte efterskänkas till förman för hennes dotter Clara Charlotta, dervid sökanden framhållit, att dottern, som, enligt hvad styrkt blif-

vit, vore född den 12 augusti 1885, sålunda ännu icke vore i stånd att sjelf försörja sig och dessutom lede af svårt hjertfel, i följd hvaraf hon, såsom synnerligen sjuklig och svag, vore i stort behof af omvårdnad och skonsam behandling.

Med anledning af ansökningen har Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Stockholms län afgifvit underdånigt utlåtande och dervid tillika öfverlemnadt *dels* ett af ordföranden i Täby sockens kommunalnämnd C. J. R. Lundström utfärdadt intyg af innehåll, att Karlström, som under större delen af sitt lif vistats hos torparen Widegren, betraktats mera som medlem af familjen än som tjenare; att Karlströms bestämda vilja varit, att Clara Charlotta Widegren skulle erhålla hans qvarlåtenskap, hvilken endast utgjordes af besparingar å den lön, som han uppburit under sin tjenstetid hos Widegrens familj; samt att Clara Charlotta Widegren vore mycket sjuklig och sannolikt aldrig blefve i stånd att med kroppsarbete försörja sig, i följd hvaraf, och då hennes moder ej syntes kunna åt henne efterlemna några nämnvärda tillgångar, besittningen af Karlströms qvarlåtenskap skulle för henne vara af synnerligen stor vigt; *dels ock* ett af kyrkoherden i Täby församling J. P. Johnson afgifvet intyg, att Karlström allt sedan år 1851 tjenat såsom dräng i enkan Widegrens och hennes föräldrars hus; att Clara Charlotta Widegren, vid hvilken Karlström varit innerligt fästad, hittills af sjuklighet ej kunnat bevista folkskolan; samt att för henne stor fara syntes vara för handen att i framtiden ej kunna sjelf försörja sig med arbete.

För egen del har Kongl. Maj:ts befallningshafvande i sitt berörda utlåtande förordat bifall till ansökningen.

Kammaradvokatfiskalsembetet, som jemväl blifvit öfver ansökningen hördt, har meddelat, att ifrågavarande danaarfsmedel blifvit behörigen redovisade och efter afdrag af utanordnad aktoratsprovision uppginge till 1,118 kronor 8 öre, som i statskontoret inestode; och enär, enligt hvad af de till ärendet hörande handlingar otvetydigt framginge, Karlströms vilja varit, att hans qvarlåtenskap, som hufvudsakligen syntes hafva utgjorts af besparingar å den lön, han under sin långa tjenstetid hos sökanden och hennes man uppburit, skulle tillfalla Clara Charlotta Widegren, har kammaradvokatfiskalsembetet, med hänsyn jemväl till hvad i ärendet blifvit upplyst om Clara Charlotta Widegrens sjuklighet och på grund deraf befarade oförmåga att i framtiden knna sjelf försörja sig, hemställt om aflåtande till Riksdagen af nådig proposition i det af sökanden i den underdåniga ansökningen angifna syfte.

Med afseende å hvad i ärendet sålunda förekommit, vill Kongl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen att medgifva, att kronans rätt till ifråga-

varande danaarfsmedel må öfverlätas å sökandens dotter Clara Charlotta Widegren.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kongl. nåd och ynnest städse väl bevågen.

OSCAR.

Claës Wersäll.

*Utdrag af protokollet öfver finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 19 mars 1897.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern BOSTRÖM,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena greve DOUGLAS,
Statsråden: friherre ÅKERHJELM,
 WIKBLAD,
 friherre RAPPE,
 CHRISTERSON,
 WERSÄLL,
 ANERSTEDT,
 VON KRUSENSTJERNA.

Departementschefen, statsrådet Wersäll föredrog vidare:

En af enkan Christina Charlotta Widegren gjord underdånig ansökning, att kronans rätt till danaarf efter drängen Karl Gustaf Karlström från Grindtorp i Täby socken af Stockholms län måtte efterskänkas till förmån för sökandens omyndiga dotter Clara Charlotta Widegren;

i anledning hvaraf underdånigt utlåtande afgifvits ej mindre af Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Stockholms län än äfven af kammaradvokatfiskalsembetets, som dervid meddelat, att ifrågavarande danaarfsmedel efter afdrag af utanordnad aktoratsprovision uppginge till 1,118 kronor 8 öre.

Med afseende å hvad i ärendet förekommit, tillstyrkte statsrådet, att Kongl. Maj:t måtte i nådig proposition föreslå Riksdagen att medgifva, att kronans rätt till ifrågavarande danaarfsmedel finge öfverlätas å sökandens dotter Clara Charlotta Widegren.

Hvad statsrådet sålunda tillstyrkt behagade Hans Maj:t konungen bifalla; och skulle nådig proposition till Riksdagen aflåtas af den lydelse, bilagan — — — vid detta protokoll utvisar.

Ex protocollo:

Fredrik Zethelius.
